

Pamet i sol

Življaše jednom jedan čovjek. Bio je dobar i mudar domaćin, imao veliko imanje i svega u izobilju.

Pored tog velikog i dobro uređenog imanja, imao je i devet sinova. Oni su mu bili najveće bogatstvo. Svaki je od njih već od malih nogu pokazivao da će biti vrlo pametan kad stasa u zrela čovjeka. To je njihovog oca veoma radovalo, jer je dobro znao da je pamet korijen svakog dobra i napretka.

No kad su sinovi doista stasali i pokazali svoju izvrsnu narav, stvari ipak ne krenu dobrim putem.

Budući da su bili vrlo pametni nikako se, gotovo ni u čemu nisu mogli složiti. Kad bi neki od njih iznio kakvu dobru misao ili dobar prijedlog o unapređivanju domaćinstva, drugi bi, zahvaljujući svojoj bistrini, odmah vidjeli i one njegove slabe strane i tada bi nastajali beskrajni razgovori i prepirke. Svaki od sinova imao je izvrsnih i vrlo mudrih prigovora na prijedloge koje su davala druga braća, a pored toga još i svoje vlastito, originalno viđenje same stvari. Prepirke su postajale sve žešće i sve se češće počele završavati velikom ljutnjom i svađama.

Umjesto da brže i bolje krene naprijed, posao je stajao, a imanje počelo propadati.

Otac je najmudrijim riječima što ih je bio kadar smisliti pokušavao sinovima ukazati na to da ti razgovori i nadmudrivanja ne vode ničemu osim propasti, ali su mu sinovi odgovarali da su te prepirke ipak dobre, jer prije svakog posla valja temeljito razmotriti do kakvih će on posljedica dovesti, kako bi se izbjegla moguća šteta. Spočitavali su mu i to da je upravo on sam često tvrdio da je pamet osnova svakog dobra i napretka, i da je u tome bio potpuno u pravu, te da bi sada bilo glupo da ne upotrebljavaju pamet kad ju već imaju.

On ih je opet, iznova, drugim i drugačijim razlozima pokušavao nagovoriti da se okanu jalovih razgovora i prepirki, ali su mu sinovi opet proturječili i nadmudrivali se i s njime, te tako i njega samoga uvlačili u svoje prepirke i svađe.

Naš se domaćin veoma zabrine i stane razmišljati o tome kako da u kuću vrati prijašnji sklad i spasi ju od propasti. Nakon nekog vremena dokona kako će to učiniti.

Jednog dana skuha izvrstan i bogat, ali neslan ručak i pozove sinove da sjednu za stol i objeduju.

Čim su počeli jesti odmah su svi rekli da je jelo tako bljutavo da se jednostavno ne može jesti.

«Ne ide niz grlo» govorili su.

Na to otac, svakome od njih stavi malko soli u tanjur s jelom, zamoli ih da promiješaju jelo žlicom i kušaju ga.

Sinovi učine kako im je rekao i odmah ustvrde da je jelo postalo vrlo ukusno.

«Eto vidite – reče im otac – kako **samo mrvica** soli može popraviti ukus jela i učiniti ga jestivim i finim».

«Nego, kad je sol već tako blagotvorna, dajte da to jelo učinimo još finijim» - nastavi on, pa svakom sinu saspe u tanjur punu šaku soli, zamoli ih da opet promiješaju jelo i kušaju ga.

Sada su sinovi, svi ko jedan, ispljunuli sve što su bili stavili u usta i rekli da je jelo gorko od silne soli i da se nikako ne može jesti.

«Eto, dični moji sinovi – reče im otac - sad valjda uvidate zašto se kaže da je pamet sol svijeta i života, i zašto se smatra da sa pameću stvar stoji slično kao i sa solju».

«Ako u nekoj zajednici, obitelji ili državi - nastavi on - nema nimalo pameti, onda je ona kao jelo bez soli. Takvoj zajednici nema života. A budući da je pamet, poput soli, neobično moćna, dovoljno je da je ima vrlo malo da bi stvorila velika bogatstva i napredak.

No, ako je ima previše, onda avaj i kuku, jer je to, kako ste upravo vidjeli, još gore nego da je nema nimalo».

To reče i zašuti.

Sinovi mu ništa ne odgovoriše, ali otada prestadoše mudrovati i prepirati se i dadoše se na posao.

Oca im, pak, mine strah, jer je vidio da su mu se sinovi opametili i da će dobro proći u životu, te da će i njemu starost biti laka i bez velike bijede.